

**PROGRAM ROZWOJU
PÓLNOCNO-WSCHODNIEGO KLASTRA
EKOENERGETYCZNEGO**

Cel kierunkowy

Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw branży odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w regionie Polski Północno-Wschodniej

Wizja

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej narzuca konieczność spełnienia wspólnotowych celów w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Podstawowe wymagania w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu pokrycia zapotrzebowania na energię wynikają z obowiązku spełnienia wymagań Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku, w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zgodnie z przedmiotową Dyrektywą na państwach członkowskich spoczywa obowiązek znaczącej poprawy efektywności energetycznej we wszystkich sektorach. Ponadto po raz pierwszy kraje członkowskie UE (w tym Polska) mają wiążący je cel działania w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE). Polska została zobowiązana do uzyskania do 2020 roku 15% udziału w wytwarzaniu energii odnawialnej.

Region Polski Północno-Wschodniej położony jest daleko od systemowych wytwórców energii elektrycznej, zatem koszty jej dostarczenia do lokalnych odbiorców są jednymi z najwyższych w kraju. Region ten jest również znacząco oddalony od kopalnych zasobów energetycznych, którymi dysponuje Polska. Stąd wynika, że na obszarze tym nie będą rozwijane ze względów ekonomicznych i technicznych konwencjonalne źródła energii elektrycznej bazujące na paliwach kopalnych. Szansą na zaopatrzenie regionu w energię zarówno elektryczną jak i ciepłą są zatem odnawialne źródła energii wykorzystujące lokalne zasoby energetyczne. Korzystne znaczenie po stronie popytu na energię w regionie będzie miała również poprawa efektywności wykorzystania energii do celów produkcyjnych, usługowych i komunalno-bytowych.

Klaster Ekoenergetyczny skupiać będzie podmioty publiczne i prywatne o różnym profilu działalności, zainteresowane szeroko rozumianą ekoenergetyką i efektywnością energetyczną, w tym przedsiębiorców, którzy prowadzą biznes z poszanowaniem środowiska naturalnego. Dzięki temu inicjatywa klastrowa powinna przyczynić się do stworzenia zwartej i silnej wspólnoty lokalnej upatrującej swoją szansę rozwoju w potrzebnej i atrakcyjnej społecznie i biznesowo branży energetyki odnawialnej i efektywności energetycznej.

Misja

Misją Północno-Wschodniego Klastra Ekoenergetycznego jest wspieranie zrównoważonego rozwoju szeroko rozumianego sektora energetyki, rozwój technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii i efektywnością energetyczną oraz propagowanie idei poszanowania energii jako regionalnej szansy województw Polski Północno-Wschodniej.

Swoją misję Klastry będzie realizował poprzez działania w czterech wymiarach:

1. **PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ:** wspieranie przedsiębiorców, przede wszystkim członków Klastra, działających w branży odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej poprzez stworzenie trwałych ram współpracy obejmujących prowadzenie prac badawczo-rozwojowych oraz transfer wiedzy, technologii i rozwiązań innowacyjnych, przy udziale samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu oraz ośrodków naukowo – badawczych.
2. **KSZTAŁCENIE USTAWICZNE:** prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej w regionie Północno-Wschodniej Polski, promującej wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i efektywność energetyczną.
3. **WYZNACZANIE KIERUNKÓW ROZWOJU ENERGETYKI ODNAWIALNEJ:** udział w tworzeniu strategii regionalnych, podejmowanie działań na rzecz stwarzania dogodnych warunków do rozwoju energetyki odnawialnej poprzez współpracę z regionalnymi ośrodkami władzy samorządowej i instytucjami rządowymi.
4. **INTERNACJONALIZACJA:** nawiązanie i rozwijanie partnerstwa międzynarodowego członków Klastra w celu przepływu wiedzy oraz wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.

Cele strategiczne:

1. Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw dzięki współpracy, wspieraniu transferu wiedzy i komercjalizacji wyników B+R oraz lobbingu w kwestiach ważnych dla branży energii odnawialnej w regionie Polski Północno-Wschodniej.
2. Wspieranie rozwoju innowacyjnych produktów i usług o wyższej wartości dodanej
3. Przygotowanie merytoryczne kadry o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych dla branży energii odnawialnej.
4. Wyznaczanie kierunków rozwoju branży energii odnawialnej w regionie,
5. Rozwijanie współpracy ponadregionalnej, transgranicznej i międzynarodowej w dziedzinie energetyki odnawialnej.
6. Promowanie postaw i działań sprzyjających efektywności wykorzystania zasobów naturalnych

Obszary działań strategii rozwoju Klastra:

dotyczące 1 celu strategicznego:

1. wspieranie działań eksportowych, promocja regionalnych marek oraz branży, w której funkcjonują członkowie Klastra na rynkach międzynarodowych,
2. stworzenie spójnej reprezentacji interesów przedsiębiorstw, ośrodków naukowo-badawczych i innych podmiotów działających na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej.

dotyczące 2 celu strategicznego:

3. inicjowanie i koordynowanie wspólnych projektów badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych oraz poszukiwanie źródeł ich finansowania, w szczególności występowanie z wnioskami o dofinansowanie tych projektów z różnych funduszy, w tym:
 - wdrażanie i rozpowszechnianie innowacyjnych technologii dotyczących odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej wśród przedsiębiorstw i instytucji naukowo – badawczych,
 - pozyskiwanie środków zewnętrznych (krajowych, unijnych, światowych i innych) w celu finansowania badań i szkoleń,
4. inicjowanie i rozwijanie kontaktów oraz nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i firmami spoza Klastra, w celu zapewnienia i ułatwienia Partnerom i ich pracownikom dostępu do najnowszych osiągnięć wiedzy i technologii, w tym:
 - promowanie nowych technologii,
 - stworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy członkami Klastra oraz uczelniami o wzajemnych potrzebach i ofertach.
 - wsparcie producentów rolnych w poszukiwaniu nowych technologii w dziedzinie biogazowni
5. wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych i wsparcie w pozyskaniu nowych technologii, kreowanie powstawania nowych technologii i usług.

dotyczące 3 celu strategicznego:

6. wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego i wyższego w zakresie umożliwienia odbywania praktyk zawodowych uczniom i studentom w przedsiębiorstwach należących do Klastra,
7. organizowanie i koordynowanie działań umożliwiających rozwój i efektywne wykorzystywanie wiedzy, dostęp do specjalistycznych zasobów wiedzy i technologii oraz wymianę informacji i doświadczeń, w tym:
 - budowę mechanizmów przygotowania kadr dla potrzeb przedsiębiorców,
 - organizowanie szkoleń dla członków Klastra i innych podmiotów.

dotyczące 4 celu strategicznego:

8. realizacja wspólnych projektów, w tym m.in. badawczych, inwestycyjnych, eksportowych, edukacyjnych, służących realizacji wyzwań i celów strategii rozwoju Północno-Wschodniej Polski,
9. wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach na rzecz rozwoju OZE w regionie,
10. promowanie idei Klastra i regionu, jako miejsca dla rozwoju energii odnawialnej, rozwijania umiejętności i realizacji projektów w obszarze energii odnawialnej, w tym:
 - promocja współpracy przedsiębiorstw,
 - promocja regionu, jako atrakcyjnego miejsca do inwestowania.

dotyczące 5 celu strategicznego:

11. tworzenie zbiorów ‘najlepszych praktyk’ międzynarodowych i krajowych,
12. promowanie Klastra, jako partnera w powstających konsorcjach międzynarodowych

dotyczące 6 celu strategicznego:

13. wspieranie inicjatyw obywatelskich poprzez kształtowanie kompetencji mieszkańców w dziedzinie rozwoju energetyki wiatrowej, słonecznej, wodnej, geotermalnej oraz energetyki opartej na biomasie
14. wspieranie inicjatyw obywatelskich zmierzających do wdrażania systemów efektywnych energetycznie oraz inwestycji energetyki odnawialnej w regionie,

15. wspieranie rozwoju przez producentów rolnych dodatkowej działalności m.in. w postaci:
- wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy (zagospodarowanie słomy, drewna odpadowego, odpadów łąkowych, leśnych oraz z upraw energetycznych itp.),
 - zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne,
 - wdrażania działań inwestycyjnych OZE takich jak biogazownie rolnicze.

Północno-Wschodni Klaster Ekoenergetyczny tworzą przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje międzynarodowe. Koordynatorem Klastra jest Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego.

Należy podkreślić, że inicjatywa klastrowa powinna dążyć nie tylko do zrealizowania określonych działań, ale także do stworzenia trwałych ram współpracy i sieci powiązań przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo – badawczych oraz międzynarodowych instytucji specjalizującymi się w wdrażaniu proekologicznej energetyki w regionach.

Korzyści dla członków Klastra

Udział w prężnych i dobrze skoordynowanych inicjatywach klastrowych wszelkiego typu wiąże się w długim okresie z uzyskaniem wielu korzyści materialnych i niematerialnych, które często stają się źródłem przewagi rynkowej dla ich członków.

Najważniejszymi korzyściami, na jakie mogą liczyć obecni i przyszli członkowie Klastra to:

1. Przynależność do silnego i wpływowego grona partnerów.
2. Ułatwienie współpracy z innymi przedsiębiorstwami i instytucjami otoczenia biznesu. Kontakt z wyspecjalizowanymi w swoich dziedzinach instytucjami pozwala na szybsze uczenie się zarówno całej organizacji, jak i wszystkich jej członków.
3. Dostęp do wiedzy, kontaktów biznesowych i aktualności branżowych. Sprawna komunikacja wynikająca z zaangażowania we wspólne działania Klastra pozwala uzyskać informacje o trendach rynkowych i technologicznych, co ułatwia planowanie strategiczne.
4. Dostęp do nowych technologii.
5. Dostęp do zaplecza edukacyjno-szkoleniowego związanego ze specyfiką działalności członków Klastra (w dłuższej perspektywie oznacza to łatwiejszy dostęp do wykwalifikowanej kadry).
6. Udział w tworzeniu i wdrażaniu wspólnych produktów i rozwiązań odpowiadających zmieniającym się potrzebom rynku.
7. Wzmocnienie pozycji rynkowej firmy/instytucji i jej pozytywnego wizerunku.
8. Prezentacja potencjału firmy/instytucji w serwisach internetowych Klastra.
9. Spójna reprezentacja interesów członków na zewnątrz. Wspólna promocja w ramach klastra jest znacznie tańsza i daje lepsze efekty.
10. Możliwość korzystania z doświadczeń międzynarodowych.
11. Możliwość korzystania z infrastruktury Klastra.

Program Rozwoju Północno-Wschodniego Klastra Ekoenergetycznego został przyjęty przez Radę Klastra Uchwałą nr 2/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r.